

Vergaderjaar 2018–2019

30 175

Luchtkwaliteit

Nr. 328

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 februari 2019

In mijn brief¹ van 12 juli 2018 heb ik uw Kamer geïnformeerd over het plan van aanpak om tot een effectieve controle van roetfilters te komen. Eén van de maatregelen uit dit plan is de invoering van een roetfiltertest in de APK. Door middel van deze brief wil ik u de stand van zaken hierover melden.

Plan van aanpak controle roetfilters

Het plan voor controle van roetfilter is reeds in volle uitvoering. In 2017 is het verbod op het verwijderen van roetfilters en andere emissiebeheersingssystemen opnieuw ingevoerd en vanaf mei 2018 is er een visuele check van roetfilters in de APK. Als vervolg hierop wordt een controle van de werking van roetfilters met een deeltjester ingevoerd, eerst in 2019 bij keuringsstations van de RDW en bij wegkantinspecties door de politie en daarna als verplicht onderdeel van de APK. Streefdatum voor invoering van de deeltjester in de APK van alle dieselauto's met roetfilter is 2021. Eerder is niet mogelijk omdat eerst speciaal voor de APK ontwikkelde deeltjestellers beschikbaar moeten komen.

Gezien het belang van schone lucht wil ik voortvarend verder met de invoering van een deeltjester voor controle van roetfilters. De internetconsultatie en Europese notificatie van de voorgenomen regelgeving hiervoor wil ik dit voorjaar starten, zodat de wijzigingsregeling in september 2019 in de Staatscourant kan worden gepubliceerd. Op basis van deze regelgeving kan de roetfiltertest daarna een verplicht onderdeel van de APK worden gemaakt.

¹ Kamerstuk 31 209, nr. 217.

Roetfiltertest met deeltjesteller

De deeltjestellertest voor controle roetfilters wordt uitgevoerd door meting van het aantal roetdeeltjes in de uitlaat van een dieselauto met stationair draaiende motor. Een goed werkend roetfilter is in staat om vrijwel alle roetdeeltjes af te vangen. Het aantal deeltjes neemt dan af van circa 5.000.000 per kubieke centimeter direct uit de motor tot minder dan 5.000 per kubieke centimeter na het filter. Bij meer dan 250.000 deeltjes per kubieke centimeter is sprake van een defect of verwijderd roetfilter.

Internationale werkgroep

De methode voor controle van roetfilters met een deeltjesteller is de afgelopen jaren ontwikkeld door een internationale werkgroep, waaraan voor Nederland wordt deelgenomen door de RDW, NMI, TNO en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Deze werkgroep heeft in 2018 een set van technische specificaties voor een APK-deeltjesteller opgesteld, die door NMI is vastgelegd in het format van de Internationale Organisatie voor Juridische Metrologie (OIML). Duitsland heeft deze specificaties eind 2018 voorgedragen voor wereldwijde OIML-harmonisatie. Duitsland en Nederland hebben op zich genomen om dit te trekken.

Regelgeving voor de nieuwe test

De regelgeving voor de nieuwe deeltjestellertest voor controle van roetfilters wordt ondergebracht in de Regeling voertuigen. De wijzigingen betreffen onder meer het vastleggen van de technische specificaties van de APK deeltjesteller zoals voorgedragen voor OIML, de wijze waarop de test moet worden uitgevoerd en de norm voor het aantal deeltjes per kubieke centimeter. Zodra er voldoende deeltjestellers beschikbaar zijn voor gebruik in de APK kan invoering van de test als verplicht onderdeel van de APK makkelijk worden gerealiseerd in de regelgeving.

Certificering van deeltjestellers

NMI gaat in 2019 een procedure opzetten voor de certificering van APK-deeltjestellers. De verwachting is dat NMI vóór eind 2019 gereed is voor het afgeven van nationale typekeuringscertificaten.

Op dit moment zijn er nog geen speciaal voor gebruik in werkplaatsen ontwikkelde deeltjestellers. Reeds beschikbare deeltjestellers die zijn ontwikkeld voor de Europese typekeuring van auto's en voor de keuring van roetfilters voor de tunnelbouw in Zwitserland, zijn hiervoor te duur. De RDW kan al wel gebruik maken van het duurdere, in Zwitserland gecertificeerde type deeltjesteller.

Diverse fabrikanten zijn momenteel bezig met de ontwikkeling van goedkopere deeltjestellers voor gebruik door autobedrijven. Verwachting is dat deze instrumenten begin 2020 door NMI gecertificeerd zijn waarna ze als meetmiddel voor de APK op de markt kunnen worden gebracht.

Duitsland en België

Duitsland heeft aangegeven in 2021 een deeltjestellertest voor controle van roetfilters in hun APK in te voeren. Vlaams Minister Weyts van Mobiliteit en Staatssecretaris Debaets van Verkeersveiligheid van het Brussels Gewest hebben onlangs in een reportage van VRT² gemeld dat België al in 2020 een roetfiltertest in hun APK gaat invoeren.

² <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2019/01/07/roetfilterfraude-kan-binnenkort-opgespoord-worden/>.

In België is de APK anders georganiseerd dan in Nederland. België kent slechts circa 70 grote APK-stations, die alleen keuringen doen. In Nederland doet vrijwel elk autobedrijf APK-keuringen en wordt de APK vaak gecombineerd met onderhoud. Door het kleinere aantal keuringsstations is het voor België minder ingrijpend om gebruik te maken van de duurdere reeds beschikbare deeltjestellers. Voor invoering van een APK-roetfiltertest in Nederland moeten goedkopere, speciaal voor de APK ontwikkelde deeltjestellers op de markt komen.

Roetfiltercontroles bij wegkantinspecties

Bij wegkantinspecties controleert de politie op basis van de permanente eisen zoals geformuleerd in Hoofdstuk 5 van de Regeling voertuigen. Met de voorgenomen regelgeving wordt de nieuwe permanente eis geïntroduceerd dat het roetfilter goed dient te werken. Dit wordt gecontroleerd aan de hand van het aantal deeltjes per kubieke centimeter in het uitlaatgas. Tot nog toe heeft de (visuele) inspectie op de aanwezigheid van roetfilters bij de APK plaatsgevonden. Om bij wegkantinspecties controles naar de goede werking van roetfilters mogelijk te maken, moeten zowel de juridische basis als de praktische middelen geregeld zijn. Met de voorgenomen regelgeving en de reeds beschikbare, in Zwitserland gecertificeerde deeltjesteller worden deze randvoorwaarden gerealiseerd.

Online roetfilter informatie

Onderdeel van het plan van aanpak controle roetfilters is het voor consumenten op voertuigniveau online beschikbaar maken van roetfilterinformatie. Hierbij gaat het er onder meer om of een dieselauto van een roetfilter is voorzien en of in de APK een roetfiltercontrole moet worden uitgevoerd. Deze informatie kan nu door voertuigeigenaren niet altijd eenvoudig uit de online beschikbare informatie voor een auto wordt gehaald. Om dit te verbeteren heb ik de RDW verzocht om de nu online beschikbare gegevens op voertuigniveau aan te vullen met specifieke roetfilterinformatie.

Tot slot

De afgelopen maanden is goede voortgang gemaakt met de voorbereidingen voor invoering van een deeltjestellertest voor controle van roetfilters. De voorgenomen regelgeving voor de nieuwe test is grotendeels uitgewerkt en wordt binnenkort openbaar. Ik ben blij dat de invoering van een roetfiltertest in de APK hiermee op schema ligt. Binnenkort zullen met het Ministerie van Justitie en Veiligheid afspraken worden gemaakt over de toepassing van de deeltjestellertest bij wegcontroles door de politie.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-van der Meer